

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0123

Zlepšení dopravního propojení, zachování kulturního dědictví a podpora místní excelence v oblasti cestovního ruchu v Evropě: destinační management a růst regionálního cestovního ruchu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. dubna 2026 o zlepšení dopravního propojení, zachování kulturního dědictví a podpoře místní excelence v oblasti cestovního ruchu v Evropě: destinační management a růst regionálního cestovního ruchu (2025/2120(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 174, 195 a 349 této smlouvy,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1028 ze dne 11. dubna 2024 o shromažďování a sdílení údajů týkajících se služeb v oblasti krátkodobých pronájmů ubytování a o změně nařízení (EU) 2018/1724¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2831 ze dne 23. října 2024 o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platformy²,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí³,
- s ohledem na rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady (EU)

¹ Úř. věst. L, 2024/1028, 29.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1028/oj>.

² Úř. věst. L, 2024/2831, 11.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2831/oj>.

³ Úř. věst. L 155, 12.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj>.

2023/936 ze dne 10. května 2023 o Evropském roku dovedností⁴,

- s ohledem na doporučení Komise (EU) 2025/1021 ze dne 22. května 2025 o dopravní chudobě: zajištění cenově dostupné, přístupné a spravedlivé mobility⁵,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2025 nazvané „Unie dovedností“ (COM(2025)0090),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. února 2025 nazvané „Dohoda o čistém průmyslu: společný plán konkurenceschopnosti a dekarbonizace“ (COM(2025)0085),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 29. ledna 2025 nazvané „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“ (COM(2025)0030),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. července 2023 nazvané „Na cestě ke společnému evropskému datovému prostoru pro cestovní ruch: posílení sdílení dat a inovací v celém ekosystému cestovního ruchu“ (C(2023)4787),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 17. května 2021 o novém přístupu pro udržitelnou modrou ekonomiku v EU: Přeměna modré ekonomiky EU pro udržitelnou budoucnost (COM(2021)0240),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 4. března 2021 nazvané „Akční plán pro evropský pilíř sociálních práv“ (COM(2021)0102),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 1. července 2020 nazvané „Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost“ (COM(2020)0274),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 27. května 2020 nazvané „Chvilé pro Evropu: náprava škod a příprava na příští generaci“ (COM(2020)0456) a průvodní pracovní dokument útvarů Komise „Identifying Europe’s recovery needs“ (Zjišťování potřeb Evropy v oblasti oživení) (SWD(2020)0098),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. května 2020 nazvané „Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života“ (COM(2020)0380),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 13. května 2020 nazvané „Cestovní ruch a doprava v roce 2020 a v dalších letech“ (COM(2020)0550) a na přijetí balíčku opatření v oblasti cestovního ruchu a dopravy,

⁴ Úř. věst. L 125, 11.5.2023, s. 1,
ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/936/oj>.

⁵ Úř. věst. L, 2025/1021, 26.5.2025, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reco/2025/1021/oj>.

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 nazvané „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. května 2018 nazvané „Nová evropská agenda pro kulturu“ (COM(2018)0267),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 24. října 2017 nazvané „Silnější a obnovené strategické partnerství s nejvzdálenějšími regiony EU“ (COM(2017)0623),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 2. června 2016 nazvané „Evropský program pro ekonomiku sdílení“ (COM(2016)0356) a na usnesení Parlamentu ze dne 15. června 2017 o tomto programu⁶,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. února 2014 nazvané „Evropská strategie pro větší růst a vyšší zaměstnanost v pobřežním a námořním cestovním ruchu“ (COM(2014)0086) a na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 30. března 2017 o námořním cestovním ruchu (SWD(2017)0126),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. června 2010 nazvané „Přezkum iniciativy „Evropa jako přední světová destinace cestovního ruchu – nový politický rámec pro evropský cestovní ruch“ pro Evropu“ (COM(2010)0352) a na usnesení Parlamentu na toto téma ze dne 27. září 2011⁷,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. června 2021 nazvané „Dlouhodobá vize pro venkovské oblasti EU – na cestě k posílenému, propojenému, odolnému a prosperujícímu venkovu do roku 2040“ (COM(2021)0345),
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 4. února 2022 nazvanou „Cesta transformace pro cestovní ruch“ a na její hodnotící zprávy za roky 2023 a 2024,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 21. září 2022 nazvanou „Nevyvážený růst cestovního ruchu na úrovni destinací – základní příčiny, dopady, stávající řešení a osvědčené postupy: závěrečná zpráva“,
- s ohledem na zprávu Komise ze dne 11. června 2020 nazvanou „Zpráva o modré ekonomice EU za rok 2020“,
- s ohledem na své usnesení ze dne 7. června 2022 o ostrovech EU a politice soudržnosti: současná situace a budoucí výzvy⁸,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. prosince 2022 k provádění

⁶ Úř. věst. C 331, 18.9.2018, s. 125.

⁷ Úř. věst. C 56 E, 26.2.2013, s. 41.

⁸ Úř. věst. C 493, 27.12.2022, s. 48.

Nové evropské agendy pro kulturu a strategie EU pro mezinárodní kulturní vztahy⁹,

- s ohledem na své usnesení ze dne 25. března 2021 o vytvoření strategie EU pro udržitelný cestovní ruch¹⁰,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2020 o dopravě a cestovním ruchu v roce 2020 a v dalších letech¹¹,
- s ohledem na usnesení ze dne 24. října 2019 o negativním dopadu úpadku společnosti Thomas Cook na cestovní ruch EU¹²,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. listopadu 2018 o víceletém finančním rámci na období 2021–2027 – postoj Parlamentu ohledně uzavření dohody¹³,
- s ohledem na své usnesení ze dne 29. října 2015 o nových výzvách a strategiích pro podporu cestovního ruchu v Evropě¹⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 8. září 2015 na cestě k integrovanému přístupu ke kulturnímu dědictví pro Evropu¹⁵,
- s ohledem na svá usnesení ze dne 25. října 2011 o mobilitě a začlenění osob se zdravotním postižením a o Evropské strategii pro pomoc osobám se zdravotním postižením 2010–2020¹⁶ a ze dne 18. června 2020 o Evropské strategii pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období po roce 2020¹⁷,
- s ohledem na závěry ze zasedání Rady ze dne 1. prosince 2022 o evropské agendě pro cestovní ruch do roku 2030,
- s ohledem na závěry Rady ze dne 27. května 2021 na téma „Cestovní ruch v Evropě v příštím desetiletí: udržitelný, odolný, digitální, globální a sociální“,
- s ohledem na stanovisko Evropského výboru regionů ze dne 10. prosince 2025 nazvaného „Rozvoj udržitelného a odolného cestovního ruchu v Evropské unii: strategie vyváženého a adaptivního řízení“¹⁸,

⁹ Úř. věst. C 177, 17.5.2023, s. 78.

¹⁰ Úř. věst. C 494, 8.12.2021, s. 106.

¹¹ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 55.

¹² Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 73.

¹³ Úř. věst. C 363, 28.10.2020, s. 179.

¹⁴ Úř. věst. C 355, 20.10.2017, s. 71.

¹⁵ Úř. věst. C 316, 22.9.2017, s. 88.

¹⁶ Úř. věst. C 131 E, 8.5.2013, s. 9.

¹⁷ Úř. věst. C 362, 8.9.2021, s. 8.

¹⁸ Úř. věst. C, C/2026/761, 24.2.2026, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2026/761/oj>.

- s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru z vlastní iniciativy ze dne 27. února 2025 nazvané „Cestovní ruch v EU: udržitelnost coby faktor podporující dlouhodobou konkurenceschopnost“¹⁹,
- s ohledem na Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením,
- s ohledem na přehledu ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu,
- s ohledem na statistický rámec pro měření udržitelného cestovního ruchu,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv²⁰,
- s ohledem na Palmské prohlášení ze dne 31. října 2023 nazvané „Cesta k sociální udržitelnosti cestovního ruchu v EU“, které podepsali ministři cestovního ruchu členských států EU,
- s ohledem na Evropské prohlášení o cyklistice ze dne 3. dubna 2024²¹,
- s ohledem na zprávu OSN o cestovním ruchu ze dne 18. září 2018 nazvanou „Nadměrný cestovní ruch? – Pochopení a řízení růstu městského cestovního ruchu nad rámec vnímání“ („Overtourism? – Understanding and Managing Urban Tourism Growth beyond Perceptions“),
- s ohledem na příručky UNESCO o světovém dědictví, včetně příručky z roku 2002 s názvem "Řízení cestovního ruchu na památkách světového dědictví: praktická příručka pro správce památek světového dědictví" (Managing Tourism at World Heritage Sites: a Practical Manual for World Heritage Site Managers),
- s ohledem na Globální etický kodex cestovního ruchu²²,
- s ohledem na zprávu Enrica Letty ze dne 17. dubna 2024 nazvanou „Much more than a market“ (Mnohem více než jen trh),
- s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze dne 9. září 2024 nazvanou „Budoucnost evropské konkurenceschopnosti“,

¹⁹ Úř. věst. C, C/2025/2014, 30.4.2025, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2025/2014/oj>.

²⁰ Úř. věst. C 428, 13.12.2017, s. 10.

²¹ Úř. věst. C, C/2024/2377, 3.4.2024, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/C/2024/2377/oj>.

²² Světová organizace cestovního ruchu, „Global Code of Ethics for Responsible Tourism – Roadmap for Responsible and Sustainable Tourism Development“ (Globální etický kodex odpovědného cestovního ruchu – plán odpovědného a udržitelného rozvoje cestovního ruchu), 1. října 1999.

- s ohledem na studii vyžádanou Výborem pro dopravu a cestovní ruch ze dne 15. října 2018 s názvem „Nadměrný cestovní ruch: dopady a možné politické reakce“,
 - s ohledem na článek 55 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro dopravu a cestovní ruch (A10-0078/2026),
- A. vzhledem k tomu, že cestovní ruch se přímo podílí na HDP EU přibližně 5 % a představuje hlavní socioekonomické odvětví z hlediska přidané hodnoty, zaměstnanosti a regionální soudržnosti se silnými multiplikačními účinky v různých odvětvích; vzhledem k tomu, že po započtení nepřímých a vedlejších dopadů dále se celkový příspěvek odvětví zvýší na zhruba 10 % HDP EU; vzhledem k tomu, že v některých zemích a regionech má cestovní ruch na zaměstnanosti a HDP ještě větší podíl, čímž podporuje regionální rozvoj a snižuje nerovnosti; vzhledem k tomu, že 90 % odvětví cestovního ruchu v EU tvoří malé a střední podniky, včetně rodinných podniků, které jsou obzvláště zranitelné vůči krizím; vzhledem k tomu, že cestovní ruch v EU zahrnuje přibližně 2,3 milionu malých a středních podniků a zaměstnává přibližně 12,3 milionu lidí; vzhledem k tomu, že Evropa si navzdory hospodářským a geopolitickým problémům, s nimiž se musí vyrovnávat, udržuje světové prvenství v oblasti cestovního ruchu a je přední světovou destinací cestovního ruchu²³, přičemž se předpokládá, že toto odvětví přispěje k jejímu HDP 10,5 %, a to díky silné dynamice, kterou zaznamenalo na začátku roku 2025²⁴;
- B. vzhledem k tomu, že ekonomická hodnota cestovního ruchu je stále více ohrožována sociálními, kulturními a environmentálními náklady, včetně tlaků na trhu s bydlením, vyšších životních nákladů pro obyvatele, fragmentace životního prostoru, neudržitelného využívání zdrojů a rostoucího zatížení základní infrastruktury; vzhledem k tomu, že desetiletí růstu zaměřeného na objem spolu s nedostatky v regulaci a řízení podporovaly nevyvážený cestovní ruch; vzhledem k tomu, že tato dynamika vyžaduje lepší řízení a inteligentní, udržitelné a místně přizpůsobené řízení poptávky; vzhledem k tomu, že cestovní ruch sám o sobě není problémem a že předcházení fobii z cestovního ruchu vyžaduje přijetí ucelené strategie, která sladí hospodářský růst se sociálním blahobytem, ochranou životního prostředí, ochranou kulturního dědictví a dlouhodobou územní

²³ Evropská komise cestovního ruchu, „European travel maintains momentum in early 2025 despite rising global uncertainty“ (Evropský cestovní ruch si na začátku roku 2025 udržuje dynamiku navzdory rostoucí celosvětové nejistotě), 7. května 2025.

²⁴ Světová rada pro cestování a cestovní ruch, „Travel and Tourism to Create 4.5MN New Jobs across the EU by 2035“ (Odvětví cestování a cestovního ruchu vytvoří v EU do roku 2035 4,5 milionu nových pracovních míst), 9. dubna 2025.

odolností;

- C. vzhledem k tomu, že ekosystém cestovního ruchu zahrnuje mnoho odvětví, včetně dopravy, cestovních kanceláří, ubytovacích a stravovacích služeb, tvůrčího umění a zábavy, sportu a zábavních aktivit, a že je nezbytné umožnit jejich soudržný rozvoj a odolnost;
- D. vzhledem k tomu, že rostoucí náklady na nájemní bydlení v celé EU prohlubují nejistotu bydlení a sociální vyloučení; vzhledem k tomu, že situace je obzvláště naléhavá v oblastech s vysokou úrovní intenzity cestovního ruchu, kde nedostatek cenově dostupného bydlení brání přilákání a udržení sezónních a stálých pracovníků v cestovním ruchu a nezbytných odborníků ve veřejném sektoru; vzhledem k tomu, že dostupnost bydlení, fungování místních komunit, konkurenceschopnost malých a středních podniků v ekosystému cestovního ruchu a rovné podmínky na jednotném trhu stále více ovlivňují krátkodobé pronájmy; vzhledem k tomu, že řešení problematiky krátkodobých pronájmů se musí upravit konkrétní situaci a opatření musí být přijímána především na místní úrovni;
- E. vzhledem k tomu, že koncepce udržitelného cestovního ruchu má zásadní význam pro posílení konkurenceschopnosti tohoto odvětví, zachování evropského kulturního a přírodního dědictví, včetně zeměpisných označení, a vyvážení potřeb návštěvníků a místních komunit; vzhledem k tomu, že udržitelnost spočívá na třech pilířích: hospodářském, sociálním a environmentálním, přičemž všechny jsou vzájemně provázány a žádným z nich se nelze zabývat samostatně;
- F. vzhledem k tomu, že sociální udržitelnost v cestovním ruchu zahrnuje spravedlivé rozdělení ekonomických přínosů – mimo jiné prostřednictvím diverzifikace turistických toků a jejich očišťování od sezónních vlivů – respektování práv, potřeb a dobrých životních podmínek obyvatel, zachování kulturního dědictví a soudržnosti společenství a zajištění kvalitních pracovních míst se spravedlivými pracovními podmínkami; vzhledem k tomu, že sezónnost cestovního ruchu nadále přispívá k hospodářské nestabilitě, nedostatku pracovních sil a zátěži pro místní komunity; vzhledem k tomu, že rozvoj sociálně udržitelného cestovního ruchu by měl místní komunity spíše posilovat, než je vystavovat nepřiměřenému tlaku;
- G. vzhledem k tomu, že EU se plně zavázala k Agendě OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a jejím 17 cílům udržitelného rozvoje, které OSN přijala v září 2015; vzhledem k tomu, že Eurostat sleduje pokrok EU při plnění cílů udržitelného rozvoje prostřednictvím souboru 102 ukazatelů; vzhledem k tomu, že cestovní ruch může přímo přispět k dosažení několika cílů udržitelného rozvoje;
- H. vzhledem k tomu, že změny klimatu stále více ovlivňují cestovní ruch a je zásadní jim aktivitu, plány, produkty a zařízení cestovního ruchu přizpůsobit; vzhledem k tomu, že udržitelnost a odolnost odvětví

cestovního ruchu zůstává na celostátní, regionální a místní úrovni nerovnoměrná a že přijetí udržitelných postupů členskými státy, místními aktéry a zúčastněnými stranami ze soukromého sektoru nadále závisí převážně na dobrovolném zapojení;

- I. vzhledem k tomu, že cestovní ruch hraje roli při utváření územní dynamiky v mnoha regionech EU; vzhledem k tomu, že regionální přístupy k organizaci a rozvoji této činnosti vedly k různým konfiguracím, které ovlivňují jejich trajektorie růstu a dobrých životních podmínek; vzhledem k tomu, že odlehlé, nejvzdálenější, venkovské, okrajové, řídce osídlené a ostrovní regiony a některé pobřežní oblasti mají jedinečné a rozmanité charakteristiky, včetně zranitelnosti životního prostředí, geografické izolace, odloučenosti a závislosti na vnějších zdrojích, které vyžadují politické přístupy přizpůsobené jejich specifickým podmínkám;
- J. vzhledem k tomu, že pro cestování a cestovní ruch má zásadní význam dopravní konektivita, která propojuje lidi s místy, kulturami a zkušenostmi; vzhledem k tomu, že současné vzorce cestování a cestovního ruchu však představují velké výzvy, neboť 80 % cestujících navštěvuje pouze 10 % světových destinací²⁵; vzhledem k tomu, že podpora venkovského a vnitrozemského cestovního ruchu prostřednictvím na míru šitých strategií by mohla zmírnit nadměrný tlak na přeplněné pobřežní destinace v několika členských státech; vzhledem k tomu, že mnoho okrajových, venkovských, odlehlých, nejvzdálenějších a ostrovních regionů je v důsledku své zeměpisné izolace, omezené infrastruktury, omezených dopravních služeb mimo hlavní sezónu a vysokých nákladů a času, které je třeba na cestu do nich vynaložit, opomíjeno; vzhledem k tomu, že trvalá zeměpisná omezení a omezení spoju do nejvzdálenějších regionů EU vedou ke strukturální závislosti na letecké a námořní dopravě, vyšším cestovním nákladům a zranitelnosti vůči koncentraci trhu, což má přímý dopad na rozvoj udržitelného cestovního ruchu; vzhledem k tomu, že účinná logistika nákladní dopravy je klíčovým faktorem pro služby cestovního ruchu v okrajových destinacích;
- K. vzhledem k tomu, že doprava má největší podíl na uhlíkové stopě odvětví cestovního ruchu; vzhledem k tomu, že udržitelného cestovního ruchu nelze dosáhnout bez udržitelné mobility, včetně multimodální diverzifikace, s náležitým přihlédnutím k fyzickým a zeměpisným omezením Evropy, která ovlivňují dostupnost a výběr vhodných a udržitelných možností dopravy; vzhledem k tomu, že ze všech cest uskutečňovaných v dnešní době představuje cestování vlakem pouze asi 10 %, což je daleko méně než v případě cestování

²⁵ Greenwood G., „How connectivity is shaping the future of global tourism“ (Jak konektivita utváří budoucnost celosvětového cestovního ruchu), World Travel Market Global Hub, 14. ledna 2025, <https://hub.wtm.com/blog/connectivity-shaping-future-global-tourism/>..

automobilem (64 %) a letecky (17 %), ačkoli z nedávného výzkumu vyplývá, že 82 % Evropanů je otevřeno ekologičtějším možnostem cestování²⁶; vzhledem k tomu, že trajekty mohou poskytovat základní dopravní služby ve veřejném zájmu a zajišťovat cenově dostupné, pravidelné a celoroční spojení, zejména pro ostrovy a odlehlé regiony;

- L. vzhledem k tomu, že rozmach specifických forem cestovního ruchu (se zaměřením na gastronomii, víno, pivo, plavbu, kulturu, náboženství, zdraví, wellness, sportovní aktivity, cyklistiku, potápění, stříbrný, ekologický a regenerativní cestovní ruch atd.) vytváří pro okrajové, venkovské a nejvzdálenější regiony nové příležitosti k tomu, aby prostřednictvím místně a tematicky orientovaných rozvojových strategií představily svou jedinečnou krajinu, vodní plochy a dědictví; vzhledem k tomu, že růst specializovaného cestovního ruchu vyžaduje podporu prostřednictvím investic do nezbytné infrastruktury; vzhledem k tomu, že tyto rozvíjející se trendy v cestovním ruchu mohou posílit udržitelnost odvětví tím, že prodlouží cestování mimo hlavní sezóny, rozptýlí toky návštěvníků a posílí ochranu přírodního a kulturního dědictví a vytvoří v odlehlých, řídko osídlených a ostrovních regionech další příjmy;
- M. vzhledem k tomu, že přibližně 25 % Evropanů žije se zdravotním postižením nebo se sníženou pohyblivostí; vzhledem k tomu, že podle Eurostatu se předpokládá, že podíl osob starších 60 let, který v současnosti činí 21 %, vzroste do roku 2030 na 30 %; vzhledem k tomu, že přijetí specializovaných opatření prostřednictvím investic do přístupných a věkově příznivých služeb cestovního ruchu představuje velkou příležitost ke zvýšení konkurenceschopnosti, zlepšení kvality a k podpoře celoroční poptávky;
- N. vzhledem k tomu, že cílem inteligentního cestovního ruchu je posílit destinační management, zvýšit spokojenost návštěvníků a zajistit trvalou hodnotu pro místní komunity²⁷; vzhledem k tomu, že inteligentní cestovní ruch závisí na dostupnosti, analýze a efektivním využívání dat; vzhledem k tomu, že datový ekosystém EU je i nadále roztržštěný; vzhledem k tomu, že cílem iniciativy Evropský datový prostor pro cestovní ruch je překonat tuto roztržštěnost a z ní vyplývající koncentraci trhu vytvořením bezpečné a propojené platformy pro sdílení údajů na podporu udržitelnosti a odolnosti tohoto odvětví v souladu s Cestou transformace pro cestovní ruch;
- O. vzhledem k tomu, že navzdory znalostnímu portálu přehledu ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu a platformě EU pro cestovní ruch EU stále nemá účinný a dostatečně ambiciózní harmonizovaný

²⁶ Evropská komise: Generální ředitelství pro komunikaci, „Bleskový průzkum Eurobarometr 499:Postoje Evropanů k cestovnímu ruchu“, 6. prosince 2021.

²⁷ EU guide on data for tourism destinations (Příručka EU o údajích pro turistické destinace), Smart Tourism Destinations, červenec 2022.

rámec pro hodnocení dopadů cestovního ruchu, včetně uhlíkové stopy, a celkové udržitelnosti a odolnosti ve všech členských státech;

- P. vzhledem k tomu, že ukazatele založené na HDP a souhrnné ukazatele výkonnosti plně nevystihují skutečné sociální, územní a environmentální dopady cestovního ruchu; vzhledem k tomu, že cestovní ruch by měl být hodnocen nejen podle objemu růstu a měl by být hodnocen prostřednictvím ukazatelů udržitelnosti, jako je sociální soudržnost, dlouhodobá územní udržitelnost a environmentální integrita, přičemž územní kapacita a ochrana biologické rozmanitosti by měly určovat limity pro destinace, návštěvnost a plánování infrastruktury, čímž by se úspěch posunul směrem k modelům rozvoje založeným na hodnotách;
- Q. vzhledem k tomu, že omezené sdílení údajů a izolované postupy uplatňované v klíčových odvětvích dopravy brání tomu, aby se v celé EU úspěšně rozvíjela multimodální kapacita a brání multimodálnímu cestování²⁸, přičemž překážku stále představuje schopnost rezervovat tyto cesty stále;
- R. vzhledem k tomu, že odvětví cestovního ruchu je náročné na pracovní sílu a vytváří přibližně 5 % celkové zaměstnanosti v EU, přesto se potýká se značnými problémy, včetně 21% míry dočasné zaměstnanosti; vzhledem k tomu, že toto odvětví je důležitým zdrojem tvorby pracovních míst, zejména pro mladé lidi, ženy a migrující pracovníky, kteří mají problémy se vstupem na trh práce; vzhledem k tomu, že se cestovní ruch spoléhá na kvalifikovanou a odhodlanou pracovní sílu, která zajišťuje kvalitní služby a autentické zážitky návštěvníků; vzhledem k tomu, že zvyšování kvality pracovních míst prostřednictvím spravedlivého odměňování, stabilního zaměstnání a lepších pracovních podmínek může zlepšit nábor a udržení pracovníků, podpořit posun odvětví směrem k udržitelnému rozvoji s vysokou přidanou hodnotou a zároveň řešit nedostatek pracovních sil a sociální udržitelnost;
- S. vzhledem k tomu, že regionální ekonomiky závislé na cestovním ruchu jsou více vystaveny výkyvům poptávky a nestálosti pracovní síly, a proto je pro stabilitu a dlouhodobý rozvoj nezbytná hospodářská diverzifikace a reindustrializace; vzhledem k tomu, že hrozí, že v důsledku přílišného spoléhání na sezónní cestovní ruch regiony uvíznou v modelu rozvoje, který omezuje růst produktivity, inovace a vznik odvětví s vyšší přidanou hodnotou;
- T. vzhledem k tomu, že neuvěřitelných 92 % malých a středních podniků v cestovním ruchu má potíže s najímáním kvalifikovaných

²⁸ Evropská organizace spotřebitelů, „Mind the gap – Making the multimodal journey the easy journey“ (Pozor na překážky – Jak usnadnit multimodální cestování), 22. března 2023.

pracovníků²⁹; vzhledem k tomu, že nedostatek dovedností v tomto odvětví, což je problém, který se vyskytoval už před pandemií COVID-19 a který přetrvává navzdory vysoké míře nezaměstnanosti napříč EU, vyžaduje rychlé a účinné řešení prosazující změnu kvalifikace a prohlubování dovedností s cílem vybudovat na budoucnost orientované, jakož i ekologické, digitální, sociální a kulturní kompetence, které posílí odolnost v cestovním ruchu³⁰ a které jsou klíčové pro jeho konkurenceschopnost³¹; vzhledem k tomu, že ke zvýšení kvalifikace a zajištění toho, aby cestovní ruch zůstal atraktivním a konkurenceschopným zaměstnavatelem, jsou zapotřebí cílená opatření, včetně trvalých veřejných a soukromých investic, spolu s finančními nástroji EU dostupnými pro malé a střední podniky;

- U. vzhledem k tomu, že ženy tvoří více než polovinu pracovníkům v cestovním ruchu v EU, avšak stále jsou výrazně nedostatečně zastoupeny ve vedoucích a rozhodovacích funkcích a jsou nadměrně zastoupeny v hůře placených, neformálních nebo nejistých zaměstnáních, kde často chybí odpovídající jistota zaměstnání a sociální ochrana; vzhledem k tomu, že tyto nerovnosti podkopávají ekonomické postavení žen a brání konkurenceschopnosti odvětví cestovního ruchu, což podtrhuje potřebu začlenit do připravované strategie EU pro udržitelný cestovní ruch silný rozměr genderové rovnosti;
- V. vzhledem k tomu, že i v digitálním věku závisí úspěch cestovního ruchu na mezilidských kontaktech; vzhledem k tomu, že zásadní význam pro inkluzivní cestovní ruch mají sociální dovednosti, které jsou však i nadále podceňovány a které nejsou dostatečně vyučovány ani placeny, což přímo ovlivňuje kvalitu zážitků návštěvníků a dobré životní podmínky místních komunit;
- W. vzhledem k tomu, že pilíři produktu udržitelného a odpovědného cestovního ruchu EU jsou kultura, dědictví a identita, přičemž klíčovou úlohu při zachování a propagaci živého dědictví každého členského státu hrají dobrovolníci a místní komunity, včetně udržitelných kulturních tradic a místních jazyků; vzhledem k tomu, že ochrana, zachování a podpora kulturního dědictví mohou podpořit mezikulturní vztahy, smíření a kulturní soužití; vzhledem k tomu, že ochrana kulturního dědictví vyžaduje proaktivní řízení návštěvnických toků, ochranu zranitelných míst a zapojení místních

²⁹ Evropská komise: Generální ředitelství pro mobilitu a dopravu, „Jobs and skills in tourism“ (Pracovní místa a dovednosti v cestovním ruchu).

³⁰ HOTREC Hospitality Europe, „Labour shortages in the hospitality sector: forward-thinking and practices sharing“ (Nedostatek pracovníků v odvětví pohostinství: progresivní přístup a sdílení osvědčených postupů), září 2022.

³¹ Silva, S. a kol., „The Value of Skills for a Sustainable Tourism and Hospitality Industry“ (Hodnota dovedností pro udržitelný cestovní ruch a pohostinství), Tourism Hospitality, č. 6 odst. 1, 23. ledna 2025.

komunit do rozhodovacích procesů;

- X. vzhledem k tomu, že digitální inovace, mezi něž patří interaktivní mapovací nástroje, imerzní technologie, rozšířená realita, komunitní digitální platformy a „fygitalní“ zážitky mohou zlepšit přístup k místnímu dědictví, podpořit malé a střední podniky a umožnit návštěvníkům hlubší zapojení do autentických kulturních ekosystémů, včetně pivovarnických tradic a místní řemeslné výroby;
- Y. vzhledem k tomu, že agroturistika a iniciativy typu „od zemědělce ke spotřebiteli“ a „od pole až po vidličku“ vytvářejí skutečné hodnotové řetězce, nikoli pouhé dodavatelské řetězce, a nabízejí tak návštěvníkům jedinečný zážitek autentičnosti a zároveň posilují venkovské ekonomiky, podporují místní výrobce a prosazují péči o životní prostředí; vzhledem k tomu, že tyto iniciativy jsou stále více uznávány jako pilíř kvalitního a udržitelného rozvoje cestovního ruchu v celé Unii;
- Z. vzhledem k tomu, že evropského odvětví výstav a obchodních akcí, které mu je přiznáváno světové prvenství, je považováno za klíčový segment cestovního ruchu, velkou ekonomickou hnací sílu, která podporuje zaměstnanost, regionální rozvoj, investice do infrastruktury a meziodvětvový růst;
- AA. vzhledem k tomu, že ekoznačka EU, jedna z několika norem udržitelnosti, se v současné době používá výhradně pro ubytovací zařízení, a nikoli na celý hodnotový řetězec v turistických destinacích, a přestože je ubytovacími zařízeními v rámci cestovního ruchu využívána stále častěji, její celkový dopad na trh zůstává omezený; vzhledem k tomu, že certifikace musí být spojena s vymahatelnými povinnostmi, transparentností dodavatelských řetězců a monitorováním dopadu na životní prostředí, aby se zabránilo „greenwashingu“;
- AB. vzhledem k tomu, že navzdory přijetí směrnice o plastech na jedno použití³² významný podíl plastového odpadu z odvětví cestovního ruchu a pohostinství stále ještě nespadá do její oblasti působnosti;
- AC. vzhledem k tomu, že by odvětví cestovního ruchu EU mělo přejít na model oběhového hospodářství a zlepšit účinné využívání zdrojů v oblastech, jako je nakládání s odpady, vodou, potravinami mobilitou a energií; vzhledem k tomu, že tento přechod vyžaduje přijetí odpovědných výrobních a spotřebních postupů, snížení množství odpadů, opětovné využívání zdrojů a ochranu místních ekosystémů; vzhledem k tomu, že pro podporu tohoto posunu a zlepšení dlouhodobé udržitelnosti a odolnosti turistických destinací jsou

³² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí (Úř. věst. L 155, 12.6.2019, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/904/oj>).

nezbytné nástroje plánování, monitorování a řízení založené na datech;

- AD. vzhledem k tomu, že cestovní ruch se stal jedním ze 14 evropských strategických průmyslových ekosystémů³³, a je tedy nezbytné přejít od předpokladů o jeho přirozené odolnosti³⁴ k ucelené evropské strategii založené na důsledné koordinaci politik, která bude odrážet průřezovou povahu tohoto odvětví, a na cíleném a účinném financování;
- AE. vzhledem k tomu, že Komise oznámila nadcházející zveřejnění vůbec první strategie EU pro udržitelný cestovní ruch, což představuje významnou příležitost k vytvoření soudržného a perspektivního udržitelného rámce pro toto odvětví; vzhledem k tomu, že cílem této iniciativy by mělo být zajistit, aby byl budoucí růst v souladu s širšími klimatickými a sociálními cíli EU a zároveň nevytvářet nepřiměřenou administrativní nebo finanční zátěž pro malé a střední podniky; vzhledem k tomu, že Evropa jako silná obchodní značka v oblasti cestovního ruchu je strategickým přínosem, který může posílit konkurenční výhodu Evropy tím, že podporuje udržitelnou, vysoce kvalitní a na zážitky bohatou nabídku a zároveň podporuje rozptýlení a řízení sezónnosti;
- AF. vzhledem k tomu, že je nezbytné znovu potvrdit, že cestovní ruch je důležitým a strategickým hospodářským odvětvím, které podporuje evropskou identitu, a že by neměl být považován za okrajovou složku hospodářství; vzhledem k tomu, že průřezová povaha cestovního ruchu vyžaduje důkladnou politickou a správní koordinaci; vzhledem k tomu, že specializované generální ředitelství pro udržitelný cestovní ruch, kterému by byly poskytnuty odpovídající zdroje, by zajistilo integrovaný institucionální přístup, zlepšilo se řízení stávajících programů financování a řešila se stávající roztržštěná evropská správa v tomto odvětví;
- AG. vzhledem k tomu, že cílené financování EU, včetně pilotních projektů, přípravných akcí a podpory v rámci programů, jako je Program pro jednotný trh, Kreativní Evropa, Interreg, program Digitální Evropa a Horizont Evropa, je zásadní pro umožnění místním orgánům, malým a středním podnikům a kulturním aktérům testovat inovativní modely v oblasti kulturního cestovního ruchu, vyvíjet digitální nástroje, posilovat tematické sítě a rozšiřovat úspěšné iniciativy napříč regiony; vzhledem k tomu, že Parlament soustavně vyzývá k tomu, aby byla do souhrnného rozpočtu EU začleněna

³³ Sdělení Komise ze dne 5. května 2021 s názvem „Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy“ (COM(2021)0350).

³⁴ Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, „Building strong and resilient tourism destinations“ (Budování silných a odolných destinací cestovního ruchu), OECD Tourism Papers, 2025/03, OECD Publishing, Paříž, 2025, s. 6–8.

zvláštní rozpočtová položka pro cestovní ruch; vzhledem k tomu, že nadcházející jednání o víceletém finančním rámci (VFR) na období 2028–2034 představují včasnou příležitost k zajištění zvláštního dlouhodobého stabilního financování cestovního ruchu; vzhledem k tomu, že nové legislativní návrhy týkající se VFR na období 2028–2034, zejména plánů národního a regionálního partnerství a Fond pro konkurenceschopnost, budou hrát klíčovou úlohu při podpoře čistého přechodu, digitální transformace, dovedností, rozvoje, udržitelnosti a celkové konkurenceschopnosti ekosystému cestovního ruchu ve všech regionech EU;

Od izolace k příležitostem: lepší dopravní propojení jako katalyzátor udržitelného růstu regionálního cestovního ruchu

1. konstatuje, že dopravní propojení je předpokladem svobody pohybu zakotvené ve Smlouvách; zdůrazňuje, že silné propojení je nezbytné pro vyvážení cestovního ruchu a rozšíření jeho přínosů do nedostatečně navštěvovaných oblastí, zmírnění tlaku na příliš navštěvovaná místa a podporu oživení místních ekonomik; vyzývá Komisi a členské státy, aby uznaly přístupné, cenově dostupné a spolehlivé dopravní propojení za základní službu, na níž je založena svoboda pohybu, protože bez svobody pohybu se neobejde bez dopravních prostředků; zasazuje se o to, aby byly stanoveny jasné, měřitelné a pravidelně aktualizované referenční hodnoty pro posuzování přístupnosti, cenové dostupnosti a kvality udržitelných způsobů cestování, včetně pokroku směrem k bezbariérové mobilitě podporující začlenění osob se zdravotním postižením a omezenou schopností pohybu, pro odlehlé, nejvzdálenější, venkovské, okrajové, řídké osídlené a ostrovní regiony se zvláštním zřetelem na malé ostrovy; zdůrazňuje, že tato kritéria jsou zásadní pro zajištění celoročního dopravního propojení, podporu místních komunit a malých a středních podniků a pro zajištění dlouhodobé odolnosti regionů závislých na cestovním ruchu; dále zdůrazňuje význam referenčních hodnot, které Komisi a členské státy podpoří při upřednostňování investice do infrastruktury související s cestovním ruchem, jejichž cílem je posílit územní soudržnost, rozdělit turistické toky a zmírnit tlak na příliš navštěvovaná místa;
2. upozorňuje na to, že velcí dopravci a hlavní digitální platformy nepřiměřeně ovlivňují vývoj na trhu, mají dopad na volbu spotřebitelů a vystavují destinace a podniky v pohostinství strukturálním rizikům; vyzývá Komisi, aby provedla studii zaměřenou na závislost cestovního ruchu na dominantních subjektech, které mají v odvětví dopravy a cestovního ruchu, včetně pohostinství, významné postavení na trhu, posoudila hrozby pro konektivitu, spravedlivé stanovování cen, spravedlivé podmínky pro všechny podnikatele, pracovní podmínky, kontinuitu služeb a dlouhodobou odolnost destinací, a sto se zvláštním zřetelem na strukturální rizika ve venkovských, odlehlých a ostrovních regionech; dále vyzývá Komisi, aby v rámci studie posoudila opatření k řešení koncentrace trhu

a nepřiměřené personalizace cen, k posílení transparentnosti, spravedlivé hospodářské soutěže a ochrany spotřebitelů a ke zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků a místních provozovatelů, a to případně i prostřednictvím vhodných právních, regulačních a finančních opatření;

3. považuje dobře fungující dopravní spojení za základ udržitelného, konkurenceschopného a odolného odvětví cestovního ruchu EU, což zmírní tlak na přetížené destinace, jež fungují na hranici své kapacity nebo ji překračují, a zároveň otevře přístup k méně známým a nově vznikajícím destinacím a přesměruje do nich návštěvníky a spravedlivěji rozdělí ekonomické přínosy; vyzývá ke zlepšení propojení a dostupnosti, zejména v odlehlých a nedostatečně obsluhovaných regionech EU, včetně ostrovů, aby se podpořil růst podporující začlenění prostřednictvím udržitelného cestování a povzbudilo se očištění od sezónních vlivů a regionální rozvoj;
4. zároveň konstatuje, že mnoho nově vznikajících destinací – od nejvzdálenějších území až po venkovská jádra, horské komunity a ostrovní regiony – se potýká s jedinečnými problémy v oblasti propojení, a zdůrazňuje, že strategie EU pro udržitelný cestovní ruch musí určit přizpůsobené podpůrné mechanismy, které budou odrážet jejich specifické profily a zranitelnost, zejména s cílem posílit letecké, námořní a pozemní spojení, které udržuje propojené; trvá na tom, aby každé rozšíření propojení bylo doprovázeno kvalitní infrastrukturou a spolehlivými službami, které destinacím umožní zvládnout nové nebo diverzifikované turistické toky, aniž by byla ohrožena přístupnost nebo cenová dostupnost pro obyvatele, zejména ve výše uvedených zranitelných regionech;
5. vyzývá k prozkoumání potenciálu širšího zavádění závazků veřejné služby, včetně multimodálních konfigurací a přeshraničních nočních vlaků, kterých by mohli využívat obyvatele i návštěvníci zejména v odlehlých a nejvzdálenějších regionech, pobřežních oblastech a ostrovech, a zdůrazňuje význam jejich úlohy při posilování územní a sociální soudržnosti;
6. zdůrazňuje ústřední úlohu dokončených hlavních, rozšířených hlavních a globálních transevropských dopravních sítí (TEN-T), doplněných řadou udržitelných možností dopravních služeb, při dosahování vyváženějšího územního rozložení cestovního ruchu v rámci EU, včetně podpory mimosezónního cestovního ruchu; zdůrazňuje, že upřednostňování přeshraničních projektů v rámci Nástroje pro propojení Evropy (CEF) bylo klíčové pro dosažení pokroku v oblasti sítě TEN-T, a vyzývá k tomu, aby byl v rámci příštího VFR vyčleněn solidní rozpočet na CEF s cílem podpořit udržitelný, přístupný a propojený evropský dopravní systém, který je stejně důležitý i pro cestovní ruch ve všech regionech EU;
7. vítá příležitosti, které představují legislativní návrhy příštího VFR na

období 2028-2034 k posílení podpory EU pro udržitelný, konkurenceschopný a odolný cestovní ruch; zdůrazňuje zejména ustanovení navrhovaného nařízení o plánech národního a regionálního partnerství³⁵, která uznávají udržitelné služby cestovního ruchu jako specifický cíl a otevírají možnosti pro investice do digitální transformace, přístupů oběhového hospodářství, udržitelné mobility, zvyšování kvalifikace a dovedností pracovní síly, diverzifikace cestovního ruchu, přizpůsobení se klimatu a destinačního managementu; uznává, že navrhované nařízení o zřízení Evropského fondu pro konkurenceschopnost³⁶ vytváří vyhlídky na podporu udržitelného cestovního ruchu prostřednictvím čistého přechodu, dekarbonizace průmyslu a opatření pro konkurenceschopnost malých a středních podniků; bere však na vědomí, že nový návrh VFR opět neobsahuje program EU a samostatnou rozpočtovou položku pro udržitelný cestovní ruch, a konstatuje, že dostupnost finančních prostředků EU na rozvoj sekundárních a kapilárních dopravních sítí, které jsou nezbytné pro podporu udržitelného rozvoje odvětví cestovního ruchu, diverzifikaci turistických toků a podporu dostupnosti odlehlých, okrajových, nejvzdálenějších a ostrovních regionů, zůstává nejasná; trvá na tom, že by příští VFR neměl marginalizovat značný počet regionů ani omezovat financování projektů začleněných do globální sítě, aby se zabránilo územním rozdílům a zachovala se sociální a územní soudržnost EU; je znepokojen tím, že nejvzdálenější regiony čelí sníženému spolufinancování, přestože jsou velmi vzdálené od kontinentu a potřebují bezpečné propojení a udržitelné investice; dále opakuje, že ostrovy a nejvzdálenější regiony EU, které čelí silnějšímu konkurenčnímu tlaku ze strany regionů mimo EU, mají zásadní význam pro regionální ekonomiku cestovního ruchu v EU a měly by obdržet dostatečné finanční prostředky z nástroje CEF a dalších fondů, aby se zlepšila infrastruktura propojení, přilákali návštěvníci a zajistilo se, aby jejich růst byl stále udržitelnější a aby zůstaly konkurenceschopné;

8. znovu potvrzuje, že vyčlenění finančních prostředků EU na udržitelný cestovní ruch by mohlo přinést značné výnosy, neboť by zvýšilo odolnost tohoto odvětví, podpořilo jeho ekologickou a digitální transformaci v souladu s politickými prioritami EU a podpořilo udržitelný a vyvážený růst podporující začlenění, jakož i dlouhodobou konkurenceschopnost ve všech evropských destinacích, včetně posílení územní a sociální soudržnosti v okrajových, nejvzdálenějších a ostrovních regionech; zdůrazňuje, že zřízení takové rozpočtové

³⁵ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady ze dne 16. července 2025, kterým se zřizuje Evropský fond pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost, zemědělství a venkovské oblasti, rybolov a námořní záležitosti, prosperitu a bezpečnost na období 2028-2034 a mění nařízení (EU) 2023/955 a nařízení (EU, Euratom) 2024/2509 (COM(2025)0565).

³⁶ COM(2025)0555.

položky je nezbytné pro zajištění účinného provádění budoucí strategie EU pro udržitelný cestovní ruch; vyzývá k aktualizaci a revizi příručky o finančních prostředcích EU na cestovní ruch s ohledem na příští VFR;

9. vyzývá, aby strategie EU pro udržitelný cestovní ruch spolu s příštím VFR upřednostnila a určila jasné mechanismy financování na podporu přechodu k modelům udržitelného cestovního ruchu v regionech postižených sezónností, změnou klimatu, demografickým tlakem, trvalým nebo intenzivním tlakem návštěvníků, sníženou atraktivitou, vysokou odvětvovou specializací a degradací majetku a v malých a středních a nově vznikajících destinacích s vysokým hostitelským potenciálem; zdůrazňuje, že takové financování by mělo podporovat pilotní projekty, budování kapacit a strukturální transformaci, přičemž prioritou by měla být udržitelná infrastruktura, čisté propojení, územní diverzifikace a vzdělávací programy, které posilují místní talenty a pomáhají pracovníkům přizpůsobit se novým dovednostem a potřebám trhu;
10. vyzývá k tomu, aby byla do dopravní politiky EU začleněna udržitelná mobilita v cestovním ruchu, včetně investic do propojení v úseku „posledního kilometru“ – včetně veřejné dopravy a aktivní mobility a udržitelných a cenově dostupných řešení městské mobility – ve prospěch návštěvníků i obyvatel; vyzývá Komisi, aby zajistila cílenou podporu využívání vozidel s nízkými a nulovými emisemi v cestovním ruchu – například prostřednictvím pobídek k pronájmu elektromobilů a dobíjecí infrastruktury – zejména v ostrovních, venkovských, hornatých a nejvzdálenějších regionech, čímž by se podpořila zelená mobilita a snížila environmentální stopa návštěvníků; vyzývá Komisi, aby zintenzivnila propagaci stávající platformy EU pro cestovní ruch a usnadnila výměnu úspěšných modelů řízení návštěvnosti a osvědčených postupů mezi destinacemi;
11. připomíná, že rychlost tohoto přechodu závisí na odpovídající infrastruktuře pro dobíjení v destinacích, včetně řešení rychlého nabíjení, aby bylo možné uspokojit potřeby podniků, provozní potřeby a potřeby osobní dopravy, a zdůrazňuje, že cílená finanční podpora EU podložená jasnými referenčními hodnotami je nezbytná pro rozšíření bezemisních zdrojů energie v celém ekosystému cestovního ruchu a pro zajištění toho, aby dekarbonizace mobility podporovala cíle v oblasti klimatu a udržitelný destinační management; dále zdůrazňuje potřebu zajistit odpovídající logistickou infrastrukturu a intermodální spojení na podporu dodavatelských řetězců cestovního ruchu a místních hospodářských ekosystémů;
12. vyzývá k větší finanční podpoře EU na posílení služeb veřejné dopravy, aby se staly více multimodální, dostupnější, spolehlivější, flexibilnější a lépe přizpůsobené územním podmínkám, zejména v ostrovních a odlehlých oblastech; zdůrazňuje, že tyto služby by

měly zajistit odpovídající přístup pro obyvatele a zároveň posílit propojení komunit, sociální začlenění a dostupnost turistických destinací; navrhuje, aby Komise v případech, kdy se stávající opatření ukáží jako nedostatečná k řešení přetrvávajících strukturálních nevýhod, navrhla další nástroje, které by vyrovnaly strukturální nevýhody, jimž čelí občané a podniky v okrajových, ostrovních, izolovaných a nejvzdálenějších regionech a zajistily spravedlivý přístup a dlouhodobou životaschopnost a soudržnost těchto regionů;

13. uznává cykloturistiku jako strategické evropské odvětví, což se odráží v Evropské deklaraci o cyklistice, v níž má EU v celosvětovém měřítku vedoucí postavení; zdůrazňuje význam iniciativ, jako je EuroVelo – evropská síť dálkových cykloturistických tras – pro rozvoj cestovního ruchu zaměřeného na cestování; vyzývá k pobídkám a investicím na podporu těchto iniciativ a k posílení jejich významných hospodářských přínosů napříč regiony, včetně venkovských, okrajových a přeshraničních oblastí; zdůrazňuje, že tyto iniciativy podporují možnosti udržitelné mobility, posilují místní komunity a malé a střední podniky a posilují sociální a geografické začlenění; vyzývá Komisi a členské státy, aby i nadále podporovaly rozvoj a rozšiřování evropských dálkových cykloturistických tras, modernizaci cyklistické infrastruktury a větší bezpečnosti cyklistů na silnicích, a to i prostřednictvím specializovaných finančních nástrojů a úzké spolupráce s regionálními a místními orgány;
14. zdůrazňuje zásadní úlohu námořních spojení v ostrovních, pobřežních a okrajových regionech, kde představují základní služby pro obyvatele i turisty; zdůrazňuje význam závazků veřejné služby, moderních vozových parků a inteligentního plánování jízdních řádů, které vyváží potřeby místní mobility s turistickými toky a pomohou snížit sezónní zátěž; vyzývá EU, aby i nadále podporovala prostředky udržitelné dopravy, jako jsou trajekty využívající uhlíkově neutrální paliva a baterie a elektrické a hybridní trajekty s technologiemi pro napájení elektřinou z pevniny, doplněné opatřeními na podporu hybridních elektrických letadel, a to především v případě ostrovů a nejvzdálenějších a okrajových území, za předpokladu, že u nich bude doložena technologická a ekonomická životaschopnost a budou podpořené přiměřenými opatřeními pro provozovatele a území, která jsou silně závislá na leteckém a námořním spojení;
15. naléhavě vyzývá Komisi, aby v návaznosti na studii posuzující výhody a nevýhody možného vzájemného uznávání licencí pro provozovatele rekreačních plavidel předložila regulační opatření, které by umožnilo mobilitu přibližně 48 milionů evropských jachtařů a podpořilo rozvoj námořní turistiky a modré ekonomiky;
16. zdůrazňuje, že vnitrozemská vodní turistika a aktivity v blízkosti vodních ploch, jako je cyklistika, pěší turistika, gastronomie a kulturní zážitky, umožňují návštěvníkům poznávat místní dědictví

a krajinu způsobem šetrným k životnímu prostředí; vyzývá k větším investicím do evropských řek a kanálů s cílem chránit biologickou rozmanitost a posílit odolnost vodních systémů a upozorňuje na jejich významný potenciál pro udržitelný cestovní ruch a vyváženější rozdělení turistických toků v jednotlivých regionech;

17. považuje železnici za základní kámen udržitelného cestovního ruchu a životaschopnou alternativu k více znečišťujícím druhům dopravy; vyzývá ke zvýšení investic do celé železniční infrastruktury EU – zejména do přeshraničních úseků a úseků, které mají zásadní význam pro mezinárodní propojení – a k posílení podpory sekundárních a kapilárních sítí, aby byla zajištěna dostupnost odlehlých a okrajových regionů; připomíná, že železnice může být na ostrovech rozvíjena jako udržitelný druh dopravy a jako způsob zajištění multimodálního propojení, který podporuje přeshraniční projekty i železniční iniciativy v ostrovních regionech;
18. znovu potvrzuje, že je třeba, aby se intermodalita stala strategickou prioritou, a podporuje přímé spojení mezi letišti, železničními stanicemi a přístavy, přičemž uznává, že železniční spojení a intermodální terminály jsou stejně důležité i pro dodávky zboží a služeb, které také podporují turistické destinace; dále s cílem zvýšit flexibilitu cestování a atraktivitu železničního odvětví vyzývá ke zjednodušení prodeje železničních jízdenek, k rychlému zavedení jednotného integrovaného systému prodeje jízdenek zahrnujícího železniční, leteckou a námořní dopravu, k jasnějšímu informování cestujících a ke zjednodušení způsobů přeshraničních rezervací;
19. vítá vizi vysokorychlostní železniční sítě, která by zajistila efektivní dopravní spojení mezi evropskými městy, a mohla tak sloužit jako alternativa k letům na krátké vzdálenosti, přičemž by zároveň rozšířila cestovní ruch do okrajových regionů, mimo tradiční turistické destinace; upozorňuje však, že je třeba ještě vyřešit různé technické překážky, například v souvislosti s rozdíly mezi některými národními/regionálními rozchody a evropským standardním rozchodem; dále za klíčový přínos pro diverzifikaci cestovního ruchu považuje noční vlaky, které umožňují rozvoj hůře dostupných turistických destinací a podpořit udržitelnější způsoby cestovního ruchu, jako je venkovská a kulturní turistika a ekoturistika;
20. připomíná rostoucí význam historické a památkové železniční turistiky jako inovativního prostředku na podporu udržitelného cestování a obohacení kulturních zážitků na místní a regionální úrovni při současném zachování kulturního a přírodního dědictví a zlepšení železniční infrastruktury; zdůrazňuje, že obnova a na cestovní ruch orientované využití nepoužívaných nebo nedostatečně využívaných tradičních železničních tratí a kolejových vozidel může přispět k obnově turistických destinací, ochraně přírodní krajiny a místního životního prostředí, jakož i k vytvoření nových turistických příležitostí, které zvýší zážitky návštěvníků a zároveň podpoří

ochranu a udržitelný rozvoj místních a regionálních oblastí; vyzývá k poskytnutí finančních prostředků EU na obnovu, transformaci a modernizaci kolejových vozidel a dopravní infrastruktury – včetně železnic, silnic a cyklostezek – sloužící turistickým destinacím s cílem podpořit historické, kulturní a udržitelné trasy;

21. uznává, že doprava i cestovní ruch silně ovlivňují energetické potřeby turistických destinací EU; vyzývá k zahrnutí cestovního ruchu a všech druhů dopravy – železniční, silniční, námořní a letecké – do budoucích energetických politik a opatření EU na podporu destinací při jejich udržitelné transformaci a řešení jejich specifických potřeb v oblasti infrastruktury; vyzývá Komisi, aby posílila podporu energetické infrastruktury v odvětví cestovního ruchu, a členské státy, aby začlenily energetické potřeby tohoto odvětví do svých vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu;
22. vítá investiční plán pro udržitelnou dopravu (STIP) a očekává, že podníti investice do udržitelných paliv pro leteckou a lodní dopravu, včetně stávající flotily rekreačních plavidel, které patří mezi těžko dekarbonizovatelná odvětví; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že cestu k nulovým čistým emisím, zejména přechod na udržitelná paliva, nebudou doprovázet žádné skryté náklady, nadměrná byrokracie, nespravedlivé příplatky za leteckou dopravu, které zvyšují ceny letenek pro turisty, místní obyvatele a malé a střední podniky, ani přenášení nepřiměřených provozních nákladů nebo zátěže v oblasti infrastruktury v nejvzdálenějších, ostrovních nebo odlehlých regionech; varuje před zaváděním nových fiskálních opatření, jako je daň z pohonných hmot, která by mohla ohrozit dopravní propojení, cenovou dostupnost a konkurenceschopnost odvětví cestovního ruchu;
23. zdůrazňuje skutečnost, že ekologické daně z cestovního ruchu (ekologické daně) by místním komunitám mohly přinést hmatatelné výsledky díky financování projektů na podporu obyvatel a životního prostředí; konstatuje, že řada měst a regionů již takové ekologické daně zavedla s pozitivními výsledky, které by se měly analyzovat a případně použít jako příklady osvědčených postupů; vyzývá Komisi, aby tyto příklady zahrnula do své připravované strategie pro udržitelný cestovní ruch, a nabídla tak členským státům a regionům další pokyny na podporu investic do udržitelného cestovního ruchu, což přispěje k vyváženému územnímu rozvoji a sdílené prosperitě;
24. považuje odvětví výletních lodí za důležité evropské odvětví, na němž je založeno odvětví stavby a oprav lodí, ve kterém si EU udržuje světové prvenství, a zároveň si je vědom výzev souvisejících s udržitelností v některých destinacích; vyzývá k zavedení systémů pobídek a investic, které spojí využívání pobřežních dodávek elektřiny a pobyty v přístavech přes noc nebo po delší dobu, zejména ve velkých přístavech pro výletní plavby; podporuje pokračující dialog s tímto odvětvím, aby se zajistilo, že zastávky v přístavech

a delší pobyty přispějí k vytváření místních hodnot, udržitelné mobility a snížení přetížení; zdůrazňuje, že je třeba podporovat udržitelné řízení výletní činnosti a dopravy, aby se zajistila rovnováha mezi ekonomickými přínosy a ekologickou integritou destinací a posílením dobrých životních podmínek místních komunit;

25. domnívá se, že v této souvislosti by lepší destinační management měl brát v potaz všechny příjezdy plavidel do přístavů; dále zdůrazňuje potřebu vyváženého a přiměřeného rozdělení pravidelných příjezdů prostřednictvím systémů přidělování kotvišť, aby se snížil tlak na destinace ve špičce a maximalizoval se místní hospodářský přínos při minimalizaci dopadů na životní prostředí v destinacích; dále upozorňuje na potřebu vypracovat metodiku pro výpočet územní kapacity destinací, které přijímají návštěvníky výletních lodí; v této souvislosti zdůrazňuje zásadní úlohu organizací destinačního managementu spolu s místními orgány a zúčastněnými stranami při řízení návštěvnických toků a zajištění toho, aby cestovní ruch přispíval k udržitelnému místnímu rozvoji; doporučuje, aby Komise shromáždila příklady osvědčených postupů, které by sloužily jako vzor pro ostatní odvětví v celé EU, a navázala tak na iniciativy, jako je její zpráva z roku 2023 nazvaná „Osvědčené postupy pro udržitelný cestovní ruch v odvětví výletních plaveb“, s cílem podpořit udržitelnost a konkurenceschopnost cestovního ruchu;
26. zdůrazňuje, že je třeba zajistit cestujícím ve všech druzích dopravy, a to i v případě komplexních multimodálních cest, silná a vymahatelná práva, aby si Evropa zachovala konkurenční výhodu v celosvětovém cestovním ruchu, a současně podporovat inovace, konkurenceschopnost a investice v odvětví dopravy; je si vědom stále větších očekávání cestujících, pokud jde o spolehlivost, transparentnost a ochranu během narušení cesty a zpoždění, zejména pokud jejich cesty zahrnují více druhů dopravy nebo služeb různých provozovatelů; vyzdvihuje v této souvislosti, že je třeba vypracovat strategii EU pro „hladký“ pro účinnou přepravu turistů, která by zkrátila čekací doby, duplicitní postupy a administrativní překážky, a současně dosáhla pokroku v interoperabilitě jízdenek a cestovních dokladů a zefektivnila hraniční kontroly; zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné zajistit odpovídající práva pro cestující se zdravotním postižením a s omezenou schopností pohybu, a to především v zájmu posílení inkluзивity a sociální spravedlnosti, ale také pro posílení postavení Evropy jako poskytovatele dostupných a vysoce kvalitních služeb cestovního ruchu a dopravy, což následně posílí konkurenceschopnost evropského cestovního ruchu;

Posílení evropských destinací s cílem podpořit místní excelenci

27. upozorňuje na to, že nevyvážený cestovní ruch může nadměrně zatížit jednotlivá místa, poškodit místní komunity a obyvatele a snížit environmentální a kulturní přitažlivost Evropy; zdůrazňuje naopak, že pokud je dobře naplánován, má naopak obrovský potenciál

přinášet prospěch všem, posilovat sociální soudržnost, chránit kulturní dědictví a vytvářet kvalitní pracovní místa; opakuje, že cestovní ruch jako nedílná součást průmyslové strategie EU vyžaduje účinné řízení, a to i na úrovni destinací, a koordinované politické kroky ke strategickému rozdělení poptávky mezi zavedené a nově vznikající destinace; vyzývá proto Komisi a členské státy, aby přijaly opatření, například podpořily poptávku mimo sezónu; vyzývá členské státy, aby podporovaly diverzifikaci a propagaci méně frekventovaných destinací a aktivit, a zdůrazňuje, že toto úsilí by mělo být podpořeno plánováním založeným na datech a iniciativami na zvyšování povědomí, aby si Evropa zachovala postavení přední světové destinace;

28. je přesvědčen, že odolnost odvětví při zvládání různých výzev vyžaduje jasnou strategii, dobře definované cíle a participativní, na důkazech založenou tvorbu politiky a právních předpisů; vítá v této souvislosti snahu Komise připravit první strategii EU pro udržitelný cestovní ruch a uznává její potenciál poskytnout členským státům, regionům a zúčastněným stranám v tomto odvětví komplexní rámec pro utváření udržitelnějšího, inovativnějšího, vyváženějšího a inkluzivnějšího modelu cestovního ruchu; domnívá se, že strategie by měla nově definovat úlohu cestovního ruchu nad rámec jeho bezprostředního hospodářského dopadu a uznat jeho přínos ke sdílené prosperitě, sociální soudržnosti a vyváženému regionálnímu rozvoji; souběžně s touto strategií vyzývá k vypracování prováděcího plánu, který posoudí potřeby a různé úrovně propojení jednotlivých turistických regionů a destinací a upřednostní turistickou infrastrukturu ve zranitelných destinacích; zdůrazňuje, že tento plán by měl být podpořen vhodným programem financování, jasným harmonogramem a důkladným procesem hodnocení s cílem zajistit soudržnou a spravedlivou transformaci Evropy;
29. zdůrazňuje, že k tomu, aby Evropa uspěla ve stále konkurenčnějším prostředí globálního cestovního ruchu, potřebuje silnější koordinaci na úrovni EU a investice, které zvýší její mezinárodní viditelnost; vyzývá k vytvoření soudržného rámce „Destinace Evropa“ jakožto součásti strategie EU pro udržitelný cestovní ruch, který doplní vnitrostátní a regionální strategie, posílí celosvětovou přitažlivost Evropy a poskytne ucelený a vysoce kvalitní dojem z kontinentu a zároveň oslaví místní excelenci, čímž podpoří transformaci Evropy tak, aby se do roku 2030 stala globální modelovou destinací;
30. vyzývá ke zřízení specializovaného generálního ředitelství pro udržitelný cestovní ruch v rámci Komise;
31. zdůrazňuje, že průřezová povaha tohoto odvětví musí být odpovídajícím způsobem zohledněna ve všech příslušných politikách EU, přičemž by musí být sladěny právní předpisy pro dopravu, regionální rozvoj a rozvoj venkova, digitalizaci, konkurenceschopnost, zaměstnanost a vzdělávání a přístup

k dostupnému bydlení, které budou těžit ze zkušeností z těchto oblastí;

32. zdůrazňuje význam strukturovaných modelů víceúrovňové správy, které systematicky zapojují místní a regionální orgány, organizace destinačního managementu a soukromé zúčastněné strany a zajišťují soudržné a inkluzivní strategie cestovního ruchu; zdůrazňuje, že tyto organizace destinačního managementu mají strategickou výhodu, neboť díky své místní přítomnosti mohou rozšiřovat svůj dosah a budovat partnerství se všemi příslušnými zúčastněnými stranami v ekosystému cestovního ruchu včetně malých a středních podniků; zdůrazňuje skutečnost, že mnoho malých a venkovských destinací nemá dostatečnou administrativní a analytickou kapacitu pro navrhování a provádění strategií udržitelného cestovního ruchu a mohla by pro ně být prospěšná cílená podpora EU s cílem posílit jejich schopnosti řízení destinací; dále vyzývá členské státy, aby posílily úlohu organizací destinačního managementu prostřednictvím finanční podpory, technických kapacit, koordinace jejich činností a zvyšování kvalifikace pracovníků potřebných pro účinné řízení destinačního managementu;
33. poukazuje na to, že strukturované modely víceúrovňové řízení cestovního ruchu by se měly posílit prostřednictvím vypracování a pravidelné aktualizace plánů řízení destinací, které by koordinovaly organizace destinačního managementu ve spolupráci s regionálními a místními veřejnými orgány, zúčastněnými stranami v oblasti cestovního ruchu a obyvateli, což by zajistilo soudržné a inkluzivní přístupy a organizacím destinačního managementu umožnilo koordinovat a propagovat diverzifikované místní produkty cestovního ruchu; zdůrazňuje, že plány řízení destinací by měly být založeny na jasných ukazatelích udržitelnosti a případně na posouzení únosnosti, což zajistí plánování založené na důkazech a dlouhodobou konkurenceschopnost;
34. konstatuje, že přijetí širšího regionálního pohledu na cestovní ruch může zlepšit soudržnost plánování dopravy a cestovního ruchu, snížit roztržitěnost politik a podpořit větší spravedlnost, integraci a spolupráci napříč oblastmi s různou úrovní intenzity cestovního ruchu; zdůrazňuje klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů při vytváření strategií udržitelného cestovního ruchu, rozvoji tematických kulturních tras, propagaci místní identity, ochraně kulturního a nehmotného dědictví a podpoře iniciativ cestovního ruchu vedených komunitami; zároveň zdůrazňuje, že je důležité integrovat cestovní ruch s regionální reindustrializací a strategiemi inteligentní specializace a zajistit, aby cestovní ruch diverzifikovanou výrobní základnu podporoval a doplňoval, a nikoli ji nahrazoval;
35. upozorňuje na zvláštní zranitelnost destinací s intenzivním cestovním ruchem, kde se stále více projevuje odcizení obyvatel, přetížená infrastruktura, rostoucí dopady na životní prostředí a ohrožení místní

kultury a dědictví; podporuje zviditelnění méně navštěvovaných regionů a rozvoj regionálních center cestovního ruchu vycházejících z kulturního dědictví, gastronomie, přírody a místních kulturních aktivit s cílem posílit místní excelenci a podpořit udržitelný model růstu, který přesahuje přesycenou nabídku slunce a pláží; dále vyzývá Komisi a členské státy, aby financovaly iniciativy zaměřené na oživení historických vesnic a propagaci tradičních místních produktů, včetně rozvoje zelených stezek a dalších přírodních stezek a vytvoření označení uznávajícího mimořádné prostředí venkovského a přírodního cestovního ruchu, podobně jako značka „modrá vlajka“ v případě pláží;

36. konstatuje, že cestování na krátké vzdálenosti s nízkými a nulovými emisemi posiluje regionální soudržnost tím, že udržuje hodnotu na místní úrovni a posiluje cestovní ruch, který je založený na malých a středních podnicích a zakotvený v komunitách ve vnitrozemských a zemědělských regionech; zdůrazňuje, že blízký cestovní ruch ulevuje tlaku na přeplněné destinace a udržuje celoroční hospodářské činnosti, pracovní stabilitu a demografickou odolnost v řídké osídlených regionech; zdůrazňuje, že je třeba posílit krátké turistické okruhy, které spojují návštěvníky s mikroproducenty, jako jsou minipivovary, malí výrobci vína, řemeslníci a kulturní sdružení; v této souvislosti podporuje vytváření a uznávání tematických místních sítí na úrovni EU s cílem propagovat místní a regionální dědictví a posílit kulturní a regenerační cestovní ruch; upozorňuje na úlohu interaktivních digitálních nástrojů a tematických digitálních platforem, tematických interaktivních map a kalendářů akcí při zviditelňování a prezentaci místní excelence;
37. zdůrazňuje pozitivní úlohu fondů soudržnosti a rozvojových fondů pro investice do cestovního ruchu, kultury a zemědělství a potravinářství; poznamenává, že regionům, které tyto prostředky využívají, by se mělo pomoci s přijetím metodik cestovního ruchu, které propojují plánování a realizaci; vyzývá k větší podpoře EU pro agroturistiku a iniciativy „od zemědělce ke spotřebiteli“ a „od pole až po vidličku“, které vytvářejí skutečné hodnotové řetězce a autentické turistické zážitky; zdůrazňuje, že tyto modely posilují venkovské hospodářství, podporují místní výrobce, diverzifikují nabídku cestovního ruchu a přispívají k udržitelnému a kvalitnímu cestovnímu ruchu v celé EU;
38. uznává potenciál sportovní, aktivní a outdoorové turistiky přispívat k regionálnímu rozvoji, podporovat zdravý životní styl a zmírňovat sezónnost a vyzývá k systematictějšímu začleňování sportovní infrastruktury do rámce cestovního ruchu; zdůrazňuje zároveň příležitosti, které nabízí zdravotní, lázeňský a lékařský cestovní ruch, zejména ve stárnoucí společnosti, a vyzývá k rozvoji norem kvality a přeshraniční spolupráce v tomto rostoucím odvětví; zdůrazňuje v této souvislosti, že je třeba zvýšit povědomí o začleňování a přístupnosti v cestovním ruchu, zlepšit nabídku a zviditelnit přístupné služby a rozvíjet nabídky cestovního ruchu tak, aby z nich

měli prospěch jak obyvatelé, tak návštěvníci, zejména starší lidé a osoby se zdravotním postižením;

39. opakuje, že odvětví pohostinství tvoří ústřední pilíř evropského ekosystému cestovního ruchu a kulturní struktury, který je úzce spjat s místními malými a středními podniky, kulturními institucemi a regionálními trhy práce, a zdůrazňuje zásadní úlohu evropských restaurací, kaváren a barů – převážně mikropodniků a rodinných podniků – při vytváření pracovních míst všech úrovní dovedností a při zachování místní identity a kulturního dědictví; vyzývá k politikám, které podporují podniky v pohostinství, aby hostům nabízely vysoce kvalitních zážitky, posilovaly kulturní živost, zlepšovaly kvalitu pracovních míst v tomto odvětví a vytvářely udržitelnou a dlouhodobou hodnotu pro evropské destinace;
40. vítá nařízení o krátkodobých pronájmech ubytování³⁷, použitelné ve všech členských státech od 20. května 2026, jako správný krok směrem k účinnějšímu řízení destinací; vyjadřuje však znepokojení nad neregulovaným nárůstem krátkodobých pronájmů a jejich dopadem na bydlení, zejména na cenovou dostupnost pro místní obyvatele a nezbytné pracovníky, na sociální soudržnost, včetně vytlačování obyvatel a komunit z jejich dlouhodobého místa v místním životě a správě, a na městské a základní služby, což přímo ovlivňuje život místních obyvatel; připomíná, že v rozsudku Soudního dvora Evropské unie ve spojených věcech C-724/18 a C-727/18³⁸ bylo uvedeno, že regulace krátkodobých pronájmů na celostátní, regionální nebo místní úrovni může být odůvodněna legitimním veřejným zájmem za předpokladu, že přijatá opatření jsou nezbytná, přiměřená a úměrná; vyzývá Komisi, aby urychleně navrhla právní předpisy, které vytvoří soudržný, na datech založený a udržitelný rámec EU pro krátkodobé pronájmy, stanoví normy pro poskytování služeb a vymezí jasné kategorie hostitelů a umožní členským státům, včetně regionálních a místních orgánů, uplatňovat v oblastech, kde panuje krize v oblasti bydlení, přiměřená opatření založená na důkazech, jako jsou noční omezení, vydávání povolení, kompenzace a zónování, a připomíná, že politika bydlení je primárně v pravomoci členských států;
41. opakuje, že cestovní ruch by měl být nahlížen jako strategická příležitost založená na udržitelném soužití návštěvníků a obyvatel; věří, že krátkodobé pronájmy založené na svém původním

³⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1028 ze dne 11. dubna 2024 o shromažďování a sdílení údajů týkajících se služeb v oblasti krátkodobých pronájmů ubytování a o změně nařízení (EU) 2018/1724 (Úř. věst. L, 2024/1028, 29.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1028/oj>).

³⁸ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 22. září 2020, Cali Apartments SCI a HX v. Procureur général près la cour d'appel de Paris a Ville de Paris, spojené věci C-724/18 a C-727/18, ECLI:EU:C:2020:743.

předpokladu osobní vazby mezi hostitelem a hostem, mohou podpořit místní zapojení do cestovního ruchu a umožnit autentičtější zážitky; upozorňuje, že povolení využívat domy k cestovnímu ruchu může rodinám přinést dodatečný příjem a může pomoci financovat energeticky účinné renovace; zdůrazňuje však, že z toho, co začalo jako model ekonomiky sdílení, se stále více stává komercializované odvětví, jemuž nyní do značné míry dominují komerční hostitelé, kteří spravují více nemovitostí a často nepodléhají povinnostem srovnatelným s povinnostmi tradičních poskytovatelů ubytování; požaduje jasné rozlišení mezi komerčními a nekomerčními krátkodobými pronájmy; zdůrazňuje, že veškerá regulační opatření by měla zůstat přiměřená, přizpůsobená místním podmínkám a zohledňovat místní ekonomiku cestovního ruchu a komunity, přičemž členským státům, regionům a místním orgánům by měla být poskytnuta flexibilita při navrhování a provádění opatření přizpůsobených jejich specifickým místním podmínkám a trhům s bydlením;

42. zdůrazňuje, že je třeba zavést důkladné mechanismy prosazování, které zajistí, aby na digitálních platformách byly uváděny pouze krátkodobé pronájmy splňující předpisy, jelikož tyto platformy hrají na trhu s krátkodobými pronájmy ústřední roli, a aby nelegální krátkodobé pronájmy, které orgány zjistí, byly neprodleně odstraněny; dále zdůrazňuje, že pro platformy jsou zásadní jasné povinnosti náležité péče, včetně ověřování registračních čísel, podpořené posílenými kontrolními mechanismy, které zabrání podvodným nebo neplatným registracím, a účinnými mechanismy oznamování a přijímání opatření a odstraňování, které zajistí rychlé odstranění neplatných nabídek krátkodobých pronájmů; zdůrazňuje, že nový legislativní rámec by měl rovněž poskytovat spolehlivé mechanismy na podporu prosazování a dodržování vnitrostátních nebo místních pravidel zaměřených na řízení nabídky krátkodobých pronájmů, včetně účinného uplatňování nočních omezení nebo jiných opatření, jako jsou požadavky na snižování hluku;
43. poukazuje v této souvislosti na to, že v turistických destinacích s určitými strukturálními a geografickými omezeními, jako jsou ostrovy, nejvzdálenější regiony a některé pobřežní oblasti, tlak trhu související s cestovním ruchem spolu s nedostatečným množstvím dostupného a veřejného bydlení prohlubuje krizi bydlení; vyzývá k přijetí opatření politiky soudržnosti přizpůsobených těmto specifickým podmínkám v souladu s články 174 a 349 Smlouvy o fungování Evropské unie;
44. bere na vědomí stávající omezení ekoznačky EU; je si vědom toho, že v evropském odvětví cestovního ruchu by se měl uplatňovat jednotný přístup k označování udržitelnosti, což umožní vytvoření jednotného a transparentního rámce, který bude hybatelem udržitelného rozvoje, vzájemného učení a budování kapacit, posílí důvěru spotřebitelů a zvýší konkurenceschopnost, účinnost a globální viditelnost úsilí,

které vynakládají evropské podniky v oblasti cestovního ruchu a destinace, díky čemuž je Evropa světovou referencí pro udržitelný cestovní ruch; zdůrazňuje, že harmonizace neznamena používání jediného certifikátu, ale spíše používání společné metodiky pro přezkum a stanovení jasných norem nebo kritérií; zdůrazňuje význam akreditované certifikace nezávislou třetí stranou, aby se zajistilo, že tvrzení o udržitelnosti jsou podložena, v souladu s regulačním rámcem EU, včetně směrnice o posílení postavení spotřebitelů³⁹; důrazně vyzývá k tomu, aby se v zájmu udržitelné transformace založené na důkladném posouzení dopadů a konzultacích se zúčastněnými stranami toto úsilí rozšířilo i na další segmenty hodnotového řetězce cestovního ruchu, včetně společností provozujících výletní plavby, cestovních kanceláří, služeb zajišťujících setkávání, pobídky, konference a výstavy, provozovatelů atrakcí, poskytovatelů stravovacích a pohostinských služeb, destinací a cestovního ruchu vstřícného k místním komunitám, který zapojuje místní obyvatele; zároveň zdůrazňuje, že značka udržitelnosti platná v celé EU by měla zůstat dobrovolná, přiměřená, nákladově efektivní, pro malé a střední podniky snadno použitelná a podporovaná školením a finančními pobídkami, aby se zabránilo nadměrné administrativní zátěži pro malé podniky v oblasti cestovního ruchu;

45. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly přechod cestovního ruchu na model oběhového hospodářství tím, že budou prosazovat opatření, která zlepší účinnost hospodaření s vodou, energií a odpady, omezí nadměrnou spotřebu, zabrání degradaci přírodních stanovišť, ochrání biologickou rozmanitost a minimalizují ekologickou stopu činností cestovního ruchu v destinacích, a to na základě rozhodování založeného na datech; současně vyzývá Komisi, aby zvýšila podporu inovací zaměřených na snížení plýtvání potravinami a zohlednila ji v příslušných programech; dále naléhavě vyzývá k podpoře krátkých dodavatelských řetězců v pohostinství tím, že se usnadní přístup na trh mikropodnikům, malým a středním podnikům, včetně malých zemědělských podniků a řemeslníků;
46. uznává, že odvětví cestovního ruchu podniká významné kroky ke snížení své ekologické stopy, včetně postupného vyřazování jednorázových lahví na vodu, zlepšování energeticky účinného osvětlení a systémů pro úsporu vody, prodlužování životnosti nábytku prostřednictvím oprav a opětovného použití a snižování plýtvání potravinami, přičemž pevný legislativní rámec poskytuje nedávná právní úprava EU, jako je směrnice o plastech na jedno použití

³⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/825 ze dne 28. února 2024, kterou se mění směrnice 2005/29/ES a 2011/83/EU, pokud jde o posílení postavení spotřebitelů v rámci zelené transformace prostřednictvím lepší ochrany před nekalými praktikami a prostřednictvím poskytování lepších informací (Úř. věst. L, 2024/825, 6.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj>).

a nařízení o obalech a obalových odpadech⁴⁰, která se stále ještě provádí; vyzývá Komisi, aby vypracovala studii, která by identifikovala a posoudila nedostatky směrnice o plastech na jedno použití ve vztahu k cestovnímu ruchu a pohostinství a navrhla opatření, která by tyto nedostatky řešila, a to i tím, že by poskytla tomuto odvětví podporu provádění a pobídky, aby se pokud možno urychlilo postupné ukončení používání plastů na jedno použití v odvětví cestovního ruchu a pohostinství v EU, která zajistí realistický časový rámec a která budou podpořena posouzením dopadů, vědeckými údaji a konzultacemi se zúčastněnými stranami a současně zajistí, aby malý provozovatelům nevznikaly nepřiměřené náklady;

47. vyzývá Komisi a členské státy, aby přešly od reaktivního k proaktivnímu řízení rozvoje cestovního ruchu podporovanému větším sdílením údajů a aby shromažďovaly, analyzovaly a využívaly údaje pro řízení destinací a podávání zpráv o udržitelnosti s důrazem na to, že tento přechod pomůže zajistit udržitelný a vysoce kvalitní cestovní ruch; zdůrazňuje, že koordinovaná výměna údajů na všech úrovních umožňuje monitorování v reálném čase a inteligentní předvídání, což destinacím umožňuje řídit návštěvnické toky na kulturní a přírodní zajímavosti, předcházet přeplněnosti, řídit zdroje, podporovat snahu o omezení sezónnosti a flexibilně se přizpůsobit změnám; upozorňuje na skutečnost, že hrozí, že rychlý vývoj generativní umělé inteligence odmění velké a technologicky vyspělé hráče na trhu cestovního ruchu, a zároveň prohloubí stávající nerovnosti a zanechá mnoho destinací a malých a středních podniků pozadu, pokud podpora a budování kapacit nebudou držet krok; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby poskytla cílené financování a pokyny týkající se finančních nástrojů pro malé a střední podniky s cílem podpořit využívání dat, digitalizace a umělé inteligence v odvětví cestovního ruchu;
48. vyzývá k systémovému přístupu k cestovnímu ruchu, který by nahradil roztržitou tržní nebo produktovou logiku integrovanými modely řízení; podporuje vytvoření komplexních měřítek, která by zahrnovala mimo jiné tvorbu kvalitních pracovních míst, podmínky zaměstnanosti, dobrých životních podmínek místních komunit, účinné využívání zdrojů, zhoršování životního prostředí a emise uhlíku, a to na základě celosvětově přijatelných metodik výpočtu, aby se podpořila transparentní tvorba politik, řídily odpovědné investice a umožnila srovnatelnost údajů v různých destinacích; vítá vypracování celosvětově uznávaného a harmonizovaného souboru ukazatelů udržitelného cestovního ruchu na úrovni destinací

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/40 ze dne 19. prosince 2024 o obalech a obalových odpadech, o změně nařízení (EU) 2019/1020 a směrnice (EU) 2019/904 a o zrušení směrnice 94/62/ES (Úř. věst. L, 2025/40, 22.1.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/40/oj>).

a konstatuje, že tuto metodiku nyní testuje Evropské centrum kompetencí na podporu správy údajů v inteligentních destinacích (D3HUB) za přispění 40 evropských organizací destinačního managementu a systému ukazatelů evropského cestovního ruchu (ETIS); trvá na tom, že přístup k ukazatelům udržitelného cestovního ruchu na úrovni EU by měl být plně slučitelný se stávajícími rámci, jako je statistický rámec pro měření udržitelnosti cestovního ruchu nebo metodický rámec satelitního účtu cestovního ruchu, a měl by umožnit účinnou standardizaci a srovnávání a zajistit zjednodušené postupy podávání zpráv, které sníží administrativní nároky na podniky cestovního ruchu;

49. zdůrazňuje, že víceúrovňová správa zaměřená na data má zásadní význam pro dosahování udržitelnosti a účinné řešení nepředvídatelných krizí, jako jsou pandemie a jiné krize související se zdravím, geopolitické otřesy, extrémní klimatické a přírodní události, narušení způsobené lidmi nebo technologiemi a hospodářské útlumy, a také rostoucích strukturálních krizí, jako je demografický pokles, vyliďňování a nedostatek bydlení; zdůrazňuje, že je třeba zohlednit nákladní dopravu a logistiku v nástrojích krizové připravenosti s ohledem na jejich zásadní význam při zajišťování kontinuity služeb cestovního ruchu a dodavatelských řetězců; se znepokojením bere na vědomí, že neochota zúčastněných stran sdílet údaje – plynoucí z výhrad ohledně technologie, svrchovanosti v oblasti dat, důvěry, právních rizik a nákladů – zpomaluje zavádění společného evropského datového prostoru pro cestovní ruch; poukazuje na přehled ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu a platformu D3HUB jako na přesvědčivé příklady toho, jak mohou souhrnné poznatky na úrovni EU sloužit jako vodítko pro přijímání opatření na místní úrovni a přispívat k zachovávání dodavatelských řetězců cestovního ruchu v dobách nejistoty; připomíná, že tyto mechanismy zajišťují, aby organizace destinačního managementu a malé a střední podniky měly zjednodušený přístup k interoperabilním údajům na podporu rozhodování založeného na důkazech, a tím posilovaly a chránily odolnost celých svých hodnotových řetězců; dále vyzdvihuje přínos iniciativy D3HUB, která pomáhá turistickým destinacím strategicky využívat data, zdůrazňuje, že tato iniciativa má zásadní význam pro posílení správy založené na datech a pro přípravu odvětví na digitální transformaci, a vyzývá Komisi, aby zajistila její pokračování i po roce 2026 v souladu se strategickými cíli EU;
50. vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily centralizovanou platformu založenou a ověřitelných datech pro mapování závažných událostí v celé EU, které mohou vyvolat místní narušení, zejména ve zranitelných regionech, a aby vytvořily specializovaný mechanismus krizového řízení v cestovním ruchu s cílem posílit připravenost, prevenci a odolnost vůči budoucím krizím; dále vyzývá Komisi, aby tento mechanismus propojila s pokročilými nástroji krizové připravenosti a opatřeními rychlé reakce, včetně systémů včasného varování, pohotovostního plánování, strategické dopravní

infrastruktury a koridorů a cílené podpory prostřednictvím flexibilních postupů, a zvýšila tak odolnost a bezpečnost cestovního ruchu;

51. konstatuje, že povědomí o technologiích a životním prostředí napomáhá posunu od pasivního pozorování k cíleným, personalizovaným a odpovědným krokům; upozorňuje na potenciál systémů doporučení vytvářejících itinerář pro rozvoj komunitně vedeného pomalého cestovního ruchu, jako je cyklistika nebo turistika, který je přínosem pro místní malé a střední podniky, komunity, místní výrobce, včetně těch uznávaných zeměpisnými označeními, i kulturu a produkty; trvá však na tom, že má-li být tento potenciál využit, musí toto odvětví začlenit do hodnotového řetězce cestovního ruchu vedle velkých korporací také místní skupiny a občany, například prostřednictvím odborné podpory používání digitálních nástrojů, což by mohlo být provedeno zavedením rad s více zúčastněnými stranami s konzultační a poradní úlohou v oblasti licencí, únosnosti, limitů a plánování a diverzifikací jejich nabídky, aby se snížila závislost na trhu a sezóně; vyzývá členské státy, aby podporovaly školní vzdělávací iniciativy a širší osvětové kampaně s cílem zvýšit povědomí o udržitelném cestovním ruchu;

Formování budoucnosti cestovního ruchu prostřednictvím dovedností a zapojení do kulturního života

52. zdůrazňuje, že páteří ekonomiky cestovního ruchu v Evropě je kvalifikovaná a hodnotná kvalitní pracovní síla; konstatuje, že strukturální problémy, jako jsou nízké mzdy v některých odvětvích cestovního ruchu, neformální zaměstnávání, práce na částečný úvazek a práce na černo, sezónnost, omezená odborná příprava a někdy i špatné pracovní podmínky, nadále prohlubují nedostatek pracovních sil a dovedností v cestovním ruchu, který dále zhoršuje přetrvávající genderovou nerovnost, neboť ženy představují většinu pracovní síly v cestovním ruchu a převažují v málo placených, náročných a dočasných zaměstnáních; uznává, že v některých členských státech došlo k pokroku ve zlepšování pracovních podmínek, úpravy pracovní doby a odměňování, a to i prostřednictvím aktualizovaných kolektivních smluv po pandemii COVID-19; vyzývá však k dalšímu rozvoji trhu práce v cestovním ruchu, který by byl založen na kvalitních pracovních místech, spravedlivých mzdách, spolehlivé sociální ochraně a celoroční zaměstnanosti, a to i mimo sezónu; zároveň upozorňuje na význam placeného školení během pracovní doby a na důležitost rozšíření těchto možností na sezónní pracovníky mimo sezónu;
53. upozorňuje na neustále rostoucí poptávku po flexibilní a odolné pracovní síle vybavené digitálními a ekologickými dovednostmi, která umožní zavádět inovativních řešení, jež vyvažují hospodářský růst s péčí o životní prostředí; zdůrazňuje, že digitální a ekologická transformace nabízejí příležitosti k vytvoření lepších, bezpečnějších

a odolnějších pracovních míst v hodnotových řetězcích cestovního ruchu, a naléhavě žádá, aby byly tyto příležitosti plně využity, mimo jiné prostřednictvím spolupráce s regionálními a místními orgány při vytváření specializovaných vzdělávacích programů pro odborníky v cestovním ruchu;

54. vyzývá ke koordinovanému celoevropskému programu zvyšování kvalifikace a rekvalifikace pracovní síly v cestovním ruchu v souladu s Paktem pro dovednosti s cílem řešit nedostatek pracovních sil, zlepšit pracovní podmínky, překonat překážky mobility, reagovat na měnící se požadavky na dovednosti a posílit dlouhodobou přitažlivost a konkurenceschopnost odvětví, což zajistí trvalou hodnotu evropských destinací a podpoří evropský způsob života; navrhuje, aby byl v úzké spolupráci se sociálními partnery navržen průkaz dovedností v oblasti cestovního ruchu, který by byl uznáván ve všech členských státech a odvětvích cestovního ruchu a který by dokládal akreditovanou odbornou přípravu, odbornou kvalifikaci a odbornou praxi; navrhuje, aby byla odborná příprava poskytována a spolufinancována prostřednictvím programů EU, včetně Evropského sociálního fondu plus, programu Erasmus+, programu jednotného trhu a programu Digitální Evropa;
55. zdůrazňuje, že zvyšování kvalifikace a rekvalifikace musí jít ruku v ruce s oceňováním každé role – od lidských vazeb, které jsou nezbytné pro poskytování vysoce kvalitních a kulturně laděných služeb, až po fyzicky náročné role, které zajišťují mnoho služeb cestovního ruchu – a zajistit, aby se žádný z těchto aspektů neztratil, když se odvětví přesouvá k modelům více řízeným digitálními technologiemi; konstatuje, že jak měkké dovednosti, tak fyzická práce zůstávají z ekonomického a politického hlediska nedoceněné, často postrádají formální uznání, odbornou přípravu nebo odměnu srovnatelnou s technickými nebo manažerskými pozicemi; požaduje, aby tyto dovednosti a role byly náležitě uznány, oceněny a odměněny, neboť je to nezbytné pro zvýšení kvality pracovních míst, podporu genderové rovnosti a zajištění toho, aby byl v rámci evropského modelu cestovního ruchu plně uznáván a rozvíjen lidský rozměr cestovního ruchu;
56. podporuje posílení spolupráce mezi podniky cestovního ruchu, poskytovateli vzdělávání a odborné přípravy a veřejnými orgány s cílem podpořit kvalitní vzdělávací programy a učňovskou přípravu a řešit budoucí poptávku po dovednostech; vyzdvihuje význam cílených iniciativ, jako jsou učební osnovy přizpůsobené danému odvětví, jasné kariérní cesty a mentorské programy, které posilují přitažlivost kariéry v pohostinství pro mladé lidi a pomohou vybudovat silnější a kvalifikovanější pracovní sílu v tomto odvětví; trvá na tom, že tyto iniciativy v oblasti odborné přípravy musí vést ke kvalitním výsledkům v oblasti zaměstnanosti, včetně dlouhodobých smluv a skutečných příležitostí kariérního postupu a zvyšování mezd;

57. zdůrazňuje, že kultura, která je těsně spjata s naším způsobem života, je základem přitažlivosti Evropy pro turisty a naší národní i evropské identity; připomíná, že tato kulturní struktura zahrnuje kromě mnoha jiných prvků také udržitelné tradice, archeologické dědictví a místní jazyky, jejichž zachování odráží skutečný respekt k regionální a národní identitě a kontinuitě místních společenství; vítá úsilí některých členských států o navracení kulturních děl a artefaktů do míst jejich původu; vyzdvihuje nový strategický rámec Kulturní kompas pro Evropu jako klíčový nástroj pro posílení kulturního rozměru politik EU; vyzývá Komisi, aby vzhledem k rozmanité a bohaté nabídce cestovního ruchu v EU postavila pobídky EU, jako jsou DiscoverEU, Evropská hlavní města kultury a označení „Evropské dědictví“, do popředí propagace destinace Evropa v rámci nové strategie udržitelného cestovního ruchu;
58. oceňuje zásadní úlohu profesionálních kulturních pracovníků, místních organizací a dobrovolníků jako strážců evropského kulturního dědictví, jejichž práce sahá od údržby a zachování památek až po zapojení veřejnosti prostřednictvím práce s veřejností a prohlídek s průvodcem; zdůrazňuje jejich úlohu při posilování jedinečnosti a atraktivity Evropy jako světové turistické destinace; konstatuje, že nejisté pracovní podmínky a nedostatečná odměna často neodpovídají hodnotě jejich přínosu k ochraně a předávání evropského kulturního dědictví, což může být ještě zhoršeno rostoucím konkurenčním tlakem ze strany služeb založených na platformách, které snižují ceny kulturních prohlídek a průvodcovských služeb prostřednictvím spropitného a poplatků za připojení;
59. oceňuje v této souvislosti pozoruhodné nasazení dobrovolníků, kteří o kulturní památky v Evropě pečují ve svém cenném volném čase, a to i o dovolené; vyzývá Komisi, aby ve spolupráci s členskými státy navrhla pokyny, které by motivovaly a umožnily jednotlivcům zapojit se do dobrovolnické činnosti v oblasti kultury, a to i prostřednictvím podpůrných opatření, která usnadní účast a podpoří uznávání dobrovolníků v oblasti kultury v celé EU; zdůrazňuje, že podpora dobrovolnické činnosti v oblasti kultury posiluje cíle Evropského roku dovedností a stávající programy EU, jako je Erasmus+, tím, že podporuje mezigenerační učení, výměnu dovedností a hlubší zapojení do kulturního života; zdůrazňuje, že dlouhodobým cílem je profesionalizace a vyzývá k zavedení programu „Passion-to-Profession“ (vášeň pro práci), který by umožňoval odbornou přípravu, certifikaci a spravedlivé odměňování a který by byl spolufinancován z programů Erasmus+ a Kreativní Evropa a Evropský sociální fond plus, aby ti, kdo udržují naši identitu, mohli rozvíjet životaschopnou kariéru podle svého výběru; zdůrazňuje, že tento systém by měl zůstat dobrovolný a kulturní dovolená by nikdy neměla být vázána na pracovní závazky; vybízí členské státy, aby podporovaly dobrovolnickou činnost tak, aby obohacovala kulturní život a doplňovala profesionální zaměstnání v kultuře, a nikoli jej

nahrazovala;

60. zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby v rámci příštího VFR byly k dispozici finanční prostředky EU na nehmotné dědictví, a poskytnout tak přímou podporu iniciativám, které chrání a prezentují kulturní tradice – od námořních praktik, jako je plavba, až po místní jazyky a řemeslnou výrobu, včetně zeměpisných označení – a zajišťují jejich mezigenerační přenos a posilují zapojení komunit do udržitelného a odpovědného cestovního ruchu; zdůrazňuje, že je důležité zajistit spravedlivé uznání pro ty, kdo investují do kulturního dědictví a dovedností, a zdůrazňuje, že stejně tak je třeba oceňovat iniciativy v oblasti cestovního ruchu vedené původními obyvateli a komunitami, jež uchovávají znalosti předků, chrání biologickou rozmanitost a podporují autentické zážitky respektující kulturu, které umožňují zachovat místní zdroje obživy; žádá dále, aby financování EU podporovalo sdružení výrobců, která chtějí získat zeměpisné označení podle v nařízení (EU) 2023/2411⁴¹, tím, že se uzná jako klíčový prostředek k posílení řemeslného dědictví území;
61. zdůrazňuje, že projekty financované EU by měly podporovat předávání znalostí napříč oblastmi a odvětvími a využívat strategický potenciál cestovního ruchu k ochraně nehmotného dědictví a k posílení jeho sociálních a ekonomických přínosů pro místní komunity s rovnoměrnějším územním rozložením a spravedlivějším přiznáváním hodnoty v celém hodnotovém řetězci cestovního ruchu; dále upozorňuje, že financování by mělo upřednostňovat projekty, které podporují územní soudržnost, zejména v regionech, kde je nehmotné dědictví nejvíce ohroženo a kde cestovní ruch v oblasti kultury může podpořit místní rozvoj a udržení obyvatelstva; zdůrazňuje úlohu partnerství veřejného a soukromého sektoru při posilování schopnosti cestovního ruchu chránit, propagovat a zhodnocovat kulturní dědictví a vyzývá k prohloubení spolupráce mezi orgány, průmyslem a komunitními aktéry s cílem maximalizovat udržitelné výsledky;
62. vyzývá k tomu, aby byly Parlamentu každoročně předkládány zprávy o pokroku na cestě k udržitelnému cestovnímu ruchu, které by vycházely z operativního zavádění přehledu ukazatelů EU v oblasti cestovního ruchu a měřitelných ukazatelů týkajících se životního prostředí, dopravního propojení, připravenosti infrastruktury, kvalitního zaměstnání a dobrých životních podmínek místních komunit a které by byly podkladem pro rozhodnutí o financování a budoucí reformy;

⁴¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2411 ze dne 18. října 2023 o ochraně zeměpisných označení řemeslných a průmyslových výrobků a o změně nařízení (EU) 2017/1001 a (EU) 2019/1753 (Úř. věst. L, 2023/2411, 27.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2411/oj>).

o

o o

63. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.